

Красношапка В.В.
доц., к. т. н. ФММ НТУУ «КПІ»
Богдан С.С.
студентка ФСП НТУУ «КПІ»

ДЕЛОВАЯ РЕПУТАЦИЯ КАК ОДИН ИЗ ВАЖНЕЙШИХ СТРАТЕГИЧЕСКИХ АКТИВОВ ПРЕДПРИЯТИЯ

В статье рассмотрены и проанализированы взгляды зарубежных и отечественных ученых относительно составляющих деловой репутации организации. Уточнили определение деловой репутации как стратегического актива предприятия. Проведено ранжирование факторов деловой репутации по степени их важности и влиянию на экономические результаты.

Ключевые слова: составляющие деловой репутации, имидж, гудвилл, деловая репутация как стратегический актив организации.

Krasnoshapka V. V.
associate professor FMM NTUU «KPI»
Bogdan S.A.
student FSP NTUU «KPI»

BUSINESS REPUTATION AS ONE OF THE MOST IMPORTANT STRATEGIC ASSET OF AN ENTERPRISE

In the article was considered and analyzed the views of foreign and domestic scientists about the components of business reputation. Clarified definition of business reputation as a strategic asset of enterprises. Conducted wound-greasing factors of business reputation as a component of the competitiveness of enterprises in the degree of their importance and impact on the performance of businesses.

Keywords: components of business reputation, image, goodwill, business reputation as a strategic asset of the organization.

Макалюк І.В.
аспірант ФММ НТУУ «КПІ»
Фоменко О.Р.
студент ФММ НТУУ «КПІ»

ЗАГАЛЬНОЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРОБІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

У статті обґрунтовано важливість ефективного розвитку агробізнесу для економіки країни в цілому. Встановлено актуальність дослідження проблем розвитку агробізнесу України та важливість результатів.

Досліджено фінансові результати підприємств агробізнесу в Україні за організаційно-правовими формами господарювання, включаючи фермерські господарства. Оцінено рівень рентабельності основних видів сільськогосподарської продукції, яку виготовляють підприємства різних організаційно-правових форм господарювання. Зроблено висновки про динаміку економічних показників діяльності підприємств аграрної сфери. Запропоновано перспективні шляхи розвитку підприємств на основі створення кластерної форми організації та ведення бізнесу.

Ключові слова: агробізнес, агропромисловий комплекс, сільське господарство, аграрна сфера, аграрний сектор, господарська діяльність, підприємства агробізнесу, сільськогосподарська продукція, рослинництво, тваринництво.

Вступ. Розвиток підприємництва є одним з основних чинників економічного розвитку держави. Підприємницька діяльність охоплює всі галузі економіки і агропромисловий комплекс—не виключення. Функціонування агропромислового комплексу, або агробізнесу є характерною рисою соціально орієнтованої ринкової економіки на прикладі розвинутих країн.

Формування і розвиток агробізнесу зумовлені переходом сільського господарства до машинної стадії виробництва в умовах науково-технічної революції. Остання значно поглибила і розширила економічні та технологічні зв'язки сільського господарства з іншими галузями, прискорила проникнення промислового капіталу в аграрну сферу і на цій основі привела до виникнення агробізнесу, який є тепер одним з найдинамічніших секторів розвинутої економіки [3].

Підприємства агробізнесу виконують важливу суспільну функцію—забезпечення населення продуктами харчування. Більшість із них відносяться до товарів широкого споживання, від забезпечення якими та якості яких залежить фізичне здоров'я населення. Крім того, підприємства аграрного бізнесу виступають важливими структурними елементами ринкової економіки. Їх роль та функції полягають у сприянні формуванню диверсифікованої інфраструктури аграрного ринку, що, у свою чергу, призводить до поглиблення інтеграційних процесів із збереженням та примноженням агропромислового капіталу і зміцненням продовольчої безпеки країни. Проте, сьогодні існує багато проблем, які перешкоджають ефективному розвитку агробізнесу в Україні. Багато підприємств є збитковими. Це зумовлює потребу комплексного вивчення стану та розвитку господарської діяльності підприємств агробізнесу для оцінки прибутковості та рентабельності, що дозволить виявити слабкі сторони діяльності підприємств та дасть можливість пошуку резервів підвищення ефективності діяльності.

Оцінюванню діяльності аграрних підприємств останнім часом приділяли увагу багато науковців. Серед них Г.О. Андрусенко, П.С. Березівський, М.Й. Малік, В.П. Мартянов, І.Ю Сіваченко, Л.В. Романов, В.Д. Савченко, П.Т. Саблук, В.Ф. Семенов, М.М. Федоров, Ф.К. Шакіров, М.В. Оліховська, які досліджували теоретичні та практичні питання економічної ефективності діяльності підприємств агробізнесу, та інші.

Постановка задачі. Мета статті—оцінити фінансовий стан підприємств агробізнесу за організаційно-правовими формами господарювання та рівень рентабельності в розрізі окремих видів господарської діяльності.

Результати дослідження. Основним результатом діяльності будь-якого підприємства і основною метою його створення є, звичайно, прибуток. Саме прибуток визначає ефективність діяльності, на його основі визначається рівень рентабельності підприємства, він впливає і на інші показники фінансового стану суб'єктів господарювання, такі як стійкість економічного зростання, період окупності капіталу.

Прибуток характеризує реально досягнутий результат і показує, яку суму грошей і який зиск одержало підприємство від реалізації тієї чи іншої продукції. Він залежить від обсягу і якості реалізованої продукції, її структури, рівня собівартості і фактичної ціни реалізації [1]. Саме з оцінки прибутку варто розпочати дослідження економічної ефективності діяльності підприємств агробізнесу.

Станом на 1 липня 2010 року в Україні функціонувало 56 493 господарюючі суб'єкти у сільському господарстві (варто відмітити, що порівняно з 2009 роком їх кількість зменшилась на 659 підприємств, що становить 1,2 %), значна кількість з яких не є прибутковими. Відсоток підприємств, які отримали збитки за результатами діяльності 2010 року, становить 30,7 %. При цьому найбільш збитковими є державні підприємства. Відсоток збиткових державних підприємств у 2010 році—47,8 %. Варто відмітити, що у 2009 році найбільш збитковими були виробничі кооперативи (частка виробничих кооперативів, які отримали збиток,—54 %).

Найприбутковішими впродовж 2009-2010 рр. залишаються приватні підприємства. Частка приватних підприємств, які впродовж аналізованого періоду отримали прибуток, становить 72 та 82,1 % відповідно. Це ще раз свідчить про переваги приватної власності над державною, з точки зору рівня розвитку підприємств.

Найбільшу частку в загальному обсязі сільськогосподарських підприємств займають фермерські господарства (їх частка становить 73,8 %). При цьому, обсяги виробництва фермерських господарств становлять лише 12,5 % в загальному обсязі реалізованої продукції сільськогосподарськими підприємствами. Найбільше продукції надходить від господарських товариств (59,5 %), хоча їх частка в загальній кількості підприємств складає лише 13,8 %. Найменшу частку в загальній кількості підприємств займають державні підприємства та виробничі кооперативи—0,6 та 1,7 % відповідно, забезпечуючи при цьому і найменші обсяги реалізації с/г продукції (табл. 1).

**Фінансові результати діяльності підприємств агробізнесу за
організаційно-правовими формами господарювання у 2009-2010 рр.
(включаючи фермерські господарства)**

Форми господарювання	Кількість підприємств		Чистий дохід (виручка) від реалізації		Прибуток (збиток) від реалізації с/г продукції та послуг	
	од.	%	млн.грн	%	млн.грн	%
2010 р.						
С/г підприємства, у т.ч.:	56793	100	86379,5	100	15608,3	100
господарські товариства	7769	13,8	51404,1	59,5	8463,6	54,2
приватні підприємства	4243	7,5	16819,6	19,5	3625,3	23,2
виробничі кооперативи	952	1,7	2454,9	2,8	265,0	1,7
інші підприємства	1481	2,7	3553,1	4,1	617,1	4
державні підприємства	322	0,6	1359,0	1,6	11,1	0,07
фермерські господарства	41726	73,8	10788,8	12,5	2626,2	16,8
2009 р.						
С/г підприємства, у т.ч.:	57152	100	69566,1	100	8814,1	100
господарські товариства	7819	13,7	41663,9	59,9	4881,5	55,4
приватні підприємства	4333	7,6	12828,8	18,4	1819,5	20,6
виробничі кооперативи	1001	1,7	2206,3	3,2	132,1	1,5
інші підприємства	1553	2,7	3340,2	4,8	393,6	4,5
державні підприємства	345	0,6	1143,9	1,6	-15,7	-0,2
фермерські господарства	42101	73,7	8383,0	12,1	1603,1	18,2

Якщо проаналізувати прибуток від реалізації с/г продукції та послуг, то тут спостерігається аналогічна тенденція. При цьому частка прибутку державних підприємств та виробничих кооперативів в загальному обсязі ще нижча ніж частка чистого доходу від реалізації (0,07 і 1,7 % проти 1,6 і 2,8 % відповідно), що свідчить про низьку ефективність діяльності зазначених суб'єктів господарювання.

Дані табл. 1 свідчать, що в 2010 році загальна кількість підприємств агробізнесу в Україні порівняно з 2009 роком зменшилася, що відбулося за рахунок зменшення кількості підприємств за всіма організаційно-правовими формами господарювання, включаючи фермерські господарства. При цьому, варто відмітити, що незважаючи на зменшення кількості підприємств, обсяги реалізації с/г продукції в 2010 році зросли на 16813,4 млн.грн. Майже вдвічі збільшився і прибуток (з 8814,1 млн.грн у 2009 році до 15608,3 млн.грн у 2010 році). Позитивна тенденція спостерігається і з державними підприємства, які із збитку у 2009 році вийшли на прибуток у 2010 році.

Тобто, можна зробити висновок, що результативність діяльності підприємств агробізнесу значно покращилася, і вони поступово виходять із кризового становища. Звичайно, значну роль у цьому відіграла держава. Якщо обсяг державної підтримки сільського господарства у 2009 році становив 666,7 млн.грн, то у 2010 році він зріс до 4608,1 млн.грн.

Для точнішого аналізу стану агробізнесу і виявлення «слабких місць» у діяльності с/г підприємств варто розглянути рівні рентабельності основних видів сільськогосподарської продукції, яку виготовляють підприємства різних організаційно-правових форм господарювання (табл. 2).

Таблиця 2

Рентабельність видів с/г продукції підприємств різних організаційно-правових форм за 2010 р.

Показники	Господарські товариства	Приватні підпр-ва	Виробничі кооперативи	Державні підпр-ва	Інші підпр-ва
Рівень рентабельності від реалізації продукції с/г, %	20,0	27,8	12,5	1,2	22,1
Рівень рентабельності рослинництва, %	24,5	34,2	27,8	14,1	20,0
Рівень рентабельності тваринництва, %	9,9	-0,2	-11,7	-17,1	24,5
Рівень рентабельності видів продукції с/г, %					
- зернові та зернобобові культури	12,8	17,9	13,5	10,5	10,2
- насіння соняшнику	60,4	76,3	81,1	46,5	41,4
- ріпаку	24,8	32,4	28,0	26,3	21,6
- цукрові буряки	16,1	18,9	5,8	-16,7	49,7
- картопля	72,9	47,2	16,8	25,0	24,9
- овочі відкритого ґрунту	25,8	23,1	19,3	-0,8	15,0
- плоди	15,1	31,9	8,7	-16,8	32,2
- виноград	114,7	276,2	-57,6	16,2	17,3
- велика рогата худоба на м'ясо	-35,6	-32,7	-39,6	-44,2	-37,3
- свині на м'ясо	-4,8	-14,6	-24,0	-30,8	-14,7
- вівці і кози на м'ясо	-23,5	-17,9	-36,0	-52,4	-44,0
- птиця на м'ясо	-3,2	-22,7	-33,2	-1,1	-1,1
- молоко	18,5	22,2	14,0	12,4	8,1
- яйця курячі	16,0	37,0	7,7	-24,8	39,7
- вовна	-77,1	-63,0	-84,6	-89,1	-91,3

За даними табл. 2 видно, що найвищий рівень рентабельності від реалізації сільськогосподарської продукції мають приватні підприємства (27,8 %) порівняно з іншими організаційно-правовими формами господарювання. Найнижчі рівні рентабельності рослинництва (14,1 %) і тваринництва (-17,1 %) мають державні підприємства. Таким чином, загальний рівень рентабельності від реалізації с/г продукції державних підприємств становить всього 1,2 %. Вони є збитковими по багатьох видах продукції сільського господарства.

Якщо проаналізувати рівні рентабельності основних видів с/г продукції, то можна зробити висновок, що найбільш прибутковими є виробництво і реалізація насіння соняшнику (рентабельність коливається в межах від 41,4 до 81,1 %) та картоплі (від 16,8 до 72,9 %) і, в окремих випадках винограду (до 276,2 %). Найбільш збитковим для підприємств агробізнесу є

виробництво та реалізація продукції тваринництва, а особливо вовни—її рентабельність становить від (-63) до (-91,3) %. Прибутковим в Україні є лише виробництво молока та курячих яєць, з чого можна зробити висновок, що тваринництво в Україні перебуває в стані занепаду і потребує негайних стимулюючих дій з боку держави.

Висновки. За даними проведеного дослідження можна зробити висновок, що хоча в сільському господарстві простежується на сьогодні деяке пожвавлення діяльності і підвищення її ефективності порівняно з попередніми роками, аграрний сектор економіки України все ще має значні проблеми. Про це свідчать економічні показники діяльності сільськогосподарських підприємств, зокрема наявність великої кількості збиткових підприємств, особливо державної форми власності та виробничих кооперативів. Низькими є показники рівня рентабельності від виробництва та реалізації зернових та зернобобових культур, порівняно з іншими видами продукції рослинництва, а також вкрай збиткове тваринництво держави.

Сучасний агропромисловий комплекс потребує нового підходу до організації виробничого процесу на підприємствах, запровадження новітніх технологій та інновацій у виробництво, посилення фінансування та страхування виробників. Все це вимагає значних капіталовкладень, залучення іноземного капіталу, реалізацію інвестиційних проектів. Для створення умов ефективного функціонування підприємств агробізнесу перспективним є створення кооперативних форм господарювання або кластерів. Створення об'єднаної мережі постачальників, виробників, споживачів, інфраструктури, науково-дослідних інститутів дасть змогу не тільки ефективніше використовувати власні ресурси, але й суттєво підвищувати результативність виробництва.

Створити сприятливі умови для розвитку підприємств аграрної сфери—одне з основних завдань держави. Правильна і своєчасна державна підтримка с/г підприємств забезпечить покращання не лише аграрного сектора країни, але й вирішення багатьох соціальних проблем. Забезпечення країни високоякісними продуктами харчування підвищить, насамперед, фізичне здоров'я населення країни.

Перелік посилань

1. Економіка підприємств: [підруч. для студ. вищ. навч. закл.] / Г.В. Черевко, В.Ф. Горбонос, Г.Б. Іваницька, Н.Ф. Павленчик.—Львів: Априорі, 2004.—381 с.
2. Оліховська М.В. Економічний аналіз стану агробізнесу Львівщини // Держава та регіони.—2010.—№ 2.—С. 136-138.
3. Основи економічної теорії: політ економічний аспект. Підручник / Відп. ред. Г.Н. Климко.—5-те вид., випр.—К.: Знання-Прес, 2004.—58 с.
4. www.ukrstat.gov.ua

Макалюк І.В.

аспірант ФММ НТУУ «КПІ»

Фоменко О.Р.

студент ФММ НТУУ «КПІ»

ОБЩЕЭКОНОМИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ХОЗЯЙСТВЕННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ АГРОБИЗНЕСА В УКРАИНЕ

В статье обоснована важность эффективного развития агробизнеса для экономики страны в целом. Установлено актуальность исследования проблем развития агробизнеса Украины и важность результатов. Исследованы финансовые результаты предприятий агробизнеса в Украине по организационно-правовым формам хозяйствования, включая фермерские хозяйства. Оценен уровень рентабельности основных видов сельскохозяйственной продукции, которую изготавливают предприятия различных организационно-правовых форм хозяйствования. Сделаны выводы о динамике экономических показателей деятельности предприятий аграрной сферы. Предложены перспективные пути развития предприятий на основе создания кластерной формы организации и ведения бизнеса.

Ключевые слова: агробизнес, агропромышленный комплекс, сельское хозяйство, аграрная сфера, аграрный сектор, хозяйственная деятельность, предприятия агробизнеса, продукция сельского хозяйства, растениеводство, животноводство.

Makalyuk I.V., Fomenko O.R.

GENERAL ECONOMIC ANALYSIS OF THE ECONOMIC ACTIVITY OF ENTERPRISES AGRIBUSINESS IN UKRAINE

The article substantiates the importance of effective development of agribusiness to the economy as a whole. Established the relevance of Development Research agribusiness Ukraine and the importance of results. Investigated the financial results of enterprises in Ukraine agribusiness by organizational-legal forms of entities, including farms. By the profitability of major agricultural products, which make the enterprise different organizational forms of management. The conclusion about the dynamics of economic performance of agriculture enterprises. A prospective enterprise development based on a cluster forms of organization and business.

Keywords: agribusiness, agriculture, farming, agriculture, the agricultural sector, economic activity, agribusiness companies, agricultural products, crops, livestock.
